

עפ"ת 33888/08/15 - אברהים אבו ריא, נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 33888-08-15 אבו ריא נ' מדינת ישראל

לפני כבוד השופטת אספרנצה אלון

אברהים אבו ריא,

באמצעות עו"ד סלים אבו חרפח

נגד

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז חיפה - פלילי

נוכחים:

ב"כ המערער, עו"ד סלים אבו חרפח

המערער בעצמו

ב"כ המשיבה, עו"ד ענאן גאנם

פסק דין

בפני ערעור על חומרת גזר דינו של בית משפט לתעבורה בעכו בתיק מס' 2579-01-13 (כב' השופט אבישי קאופמן), שניתן ביום 9/7/15.

עפ"י כתב האישום המערער נהג ביום 11.1.13 כשהוא תחת השפעה של משקאות משכרים, כאשר בדוגמא של אויר נשוף שלו נמצא כי ריכוז האלכוהול בליטר אחד של אויר נשוף הוא 600 מיקרוגרם. המערער נהג כאשר הודע לו בתיק תת"ע 10580-08-11 בבית משפט לתעבורה בעכו ובנוכחותו, כי הוא פסול מנהיגה למשך 11 חודשים. הוא הפקיד את רישיון הנהיגה ביום 29.3.2012. כמו כן נהג המערער ברכבו ללא תעודת ביטוח בתוקף. לפי כך כתב האישום ייחס למערער ביצוע עבירות של נהיגה בשכרות (סע' 62(3) +39א לפקודת התעבורה (נוסח חדש) תשכ"א-1961), נהיגה בזמן פסילה (סע' 67 לפקודת התעבורה) ונהיגה ללא תעודת ביטוח בת תוקף (סע' 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי (נוסח חדש), תש"ל-1970).

יחד עם כתב האישום הוגשה בקשה למעצר המערער עד תום ההליכים. המערער שוחרר בתנאים של מעצר בית מלא ותנאים נוספים וכן פסילה עד תום (החלטה מיום 16.1.13).

המערער הודה בעובדות כתב האישום ובעבירות המיוחסות לו ולפי כך הורשע, כבר ביום 14.2.2013. ביהמ"ש קמא הורה על הכנת תסקיר של שירות המבחן ולאחר שהוגש תסקיר הכולל המלצות לטיפול, טענו הצדדים לעונש.

בטרם מתן גזר הדין ניתנה החלטה לפיה ביהמ"ש מוכן לקבל המלצת שירות המבחן ובלבד שהמערער יוכיח רצינותו בתהליך הגמילה והשיקום בכך שיודיע כי יוסיף ויעמוד בקשר עם שירות המבחן ומרכז הגמילה למשך שנה נוספת, בה יהא פסול מלנהוג (החלטה מיום 25.8.14). המערער הודיע כאמור והתיק נקבע ליום 9.7.15 והוזמן תסקיר נוסף ליום 1.7.15.

התסקיר שהוגש היה חיובי והמליץ על המשך טיפול למשך 18 חודשים, הטלת פסילה וקנס וכן צו של"צ של 160 שעות.

בגזר דינו מיום 9/7/2015 דחה למעשה כבוד השופט קאופמן את המלצות שירות המבחן, המהוות סטייה ממתחם הענישה בעיקר בנסיבות אלו בהם בעת ביצוע העבירות, כנגד המערער עמד עונש של מאסר מותנה של 7 חודשים, שהכלל לגביו שיש להפעילו.

ביהמ"ש קמא קבע כי מתחם הענישה בנסיבות אלו הינו של מאסר בפועל לתקופה של חודשיים ועד שישה חודשים ולאור עונש המאסר המותנה, הרי שמתחם הענישה הינו של מאסר בפועל לתקופה כוללת שבין שמונה חודשים עד שנת מאסר.

יחד עם זאת, בנסיבות אלו נקבע שיש מקום לסטות ממתחם הענישה בדרך של חריגה מהכלל בדבר הפעלת עונש מאסר מותנה במצטבר והורה על הפעלתו בחופף לעונש המאסר בגין העבירה הנוכחית.

המערער נדון לחודשיים מאסר בפועל, הפעלת המאסר המותנה לתקופה של 7 חודשים לריצוי באופן חופף, שמונה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, פסילה לתקופה של 29 חודשים והפעלת הפסילה המותנית לתקופה של 7 חודשים לריצוי באופן מצטבר - 36 חודשי פסילה בפועל - 6 חודשי פסילה על תנאי למשך שנתיים, התחייבות עליה חתם על סך 2,500 ₪ תמומש ב 5 תשלומים, חתימה על התחייבות בסך 7,500 ₪ למשך שנתיים.

על גזר דין זה הוגש הערעור שבפניי.

טענות המערער -

המערער משיג על חומרת העונש שנקבעה ועותר לאמץ את המלצות שירות המבחן, להאריך את תקופת המאסר המותנה, להסתפק בעונש של צו של"צ, בפסילה בפועל ובעונשי פסילה והארכת מאסר מותנה.

המערער טוען כי הוא הודה בהזדמנות הראשונה וקיבל אחריות מלאה על מעשיו, ביהמ"ש שלח אותו לתסקיר ואף הופנה לצו מבחן למשך שנה לפני מתן גזר דין (משהיה משוכנע כי אין לאסור את המערער מאחורי סורג ובריח) ולאחר מכן דן אותו לחומרה יתר על המידה מבלי לתת משקל לנסיבותיו האישיות והפן העובדתי לקולה.

מדובר באדם נורמטיבי שנעצר לראשונה בחייו, מגיע ממשפחה נורמטיבית המשמרת יחסי ציבור מעולים ואף פועלת להגנה על ערכי הציבור. הנאשם כיום פקיד בנק ועברו אינו מכביד. ביצוע העבירה היה עקב נישואיה של אהובת חייו לאחר בעל כורחה, התחרט מעומק ליבו ורואה בעבירות שביצע מעידה חד פעמית שלא תחזור על עצמה.

לאור נסיבות אלו נטה ביהמ"ש לתת הזדמנות והפנה אותו לשירות מבחן, שם שיתף פעולה בצורה מלאה בתוכנית הטיפולית ועובר כיום תהליך שיקום. חרטה עמוקה ורצון שיקום מהווים שיקולים מהותיים בדרכי הענישה ע"פ 1339/91 רוני ליבוביץ' נ' מדינת ישראל, פ"ד מ(1) 177.

המערער מבקש לאמץ את המלצות שירות המבחן שאימוצן משמר ערך עליון של אינטרס הציבור תוך התחשבות בשאר יסודות הענישה - גמול, הרתעה, מניעה ושיקום. בהחלטתו פגע ביהמ"ש קמא בכל מאמצי השיקום אשר מביאים תועלת למערער, יותר מאשר כליאתו.

ביהמ"ש התעלם מתיקון 113 לחוק העונשין אשר ניתן לחרוג ממתחם הענישה הקבוע כאשר המערער נמצא בעוצמת דרך השיקום. ביהמ"ש טעה שבחר בעונש שמביא להתרסקות המערער ומשפחתו במקום עונש שיגרום להרתעה, תוך שמירה על התא המשפחתי (עומד להתחתן בתקופה הקרובה).

המערער טוען שהעונש שהוטל חורג בצורה ניכרת מרמת הענישה המקובלת במחוזות השפיטה השונים בבתי המשפט לתעבורה.

בד בבד עם הגשת הודעת הערעור, הגיש המערער בקשה לעיכוב ביצוע המאסר בפועל. הבקשה התקבלה בהסכמת המשיבה.

בדיון שהתקיים בפניי, חזר המערער על טענותיו וטען כי מדובר באדם נורמטיבי העומד להתחתן בעוד חודשיים, הוא שינה דרכו ועלה על דרך המלך ומבקש לתת לו הזדמנות אחרונה ולהאריך לו את התנאי.

טענות המשיבה

בדיון טענה המשיבה כי ביהמ"ש קמא לקח בחשבון את כל הנסיבות אליהם הפנה המערער. אין מדובר באחד המקרים החריגים בהם מתערבת ערכאת הערעור בחומרת העונש. במקרה הנדון ביהמ"ש קמא הלך כברת דרך לעבר המערער עת הסתפק בהטלת ענישה מתונה של 8 חודשים, כאשר המאסר על תנאי שריחף מעל ראשו היה של 7 חודשים, כך שלמעשה קיבל המערער חודש אחד מעבר למאסר על תנאי. נסיבות אישיות אינן מצדיקות התערבות ערכאת הערעור, כאשר במקרה זה קיימות הרשעות קודמות וכן ריצוי של מאסר לתקופה של 3 חודשים בחודש פברואר 2015, אותה תקופה בה ניהל את ההליך הנוכחי.

דיון והכרעה

לאחר ששקלתי טענות הצדדים ועיינתי בגזר הדין נשוא הערעור, כמו גם בתסקירי שירות המבחן, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות.

הלכה נטועה היא, כי ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב בגזר הדין של הערכאה הדיונית, מלבד במקרים חריגים בהם הענישה שהוטלה חורגת במידה קיצונית מרמת הענישה המקובלת במקרים דומים - ראו רע"פ 398/14 ערג' נ' מדינת ישראל (16.3.14); רע"פ 1866/14 זקן נ' מדינת ישראל (13.3.14); רע"פ 189/14 מודלג' נ' מדינת ישראל (3.3.14); 3091/08 טרייגר נ' מדינת ישראל (29.1.09), ע"פ 6681/09 אלחטיב נ' מדינת ישראל (13.1.10); ע"פ 2772/11 מימון נחמני נגד מדינת ישראל (21/3/12); ע"פ 9437/08 אלגריס נגד מדינת ישראל (12/5/09); ע"פ 8704/08 הייב נ' מדינת ישראל (23/4/09); ע"פ 9097/05 מדינת ישראל נ' ורשילובסקי (3/7/06).

העבירות שבוצעו ע"י המערער - נהיגה בשכרות ונהיגה בזמן פסילה - הן עבירות חמורות ועל חומרתן עמד ביהמ"ש העליון במספר הזדמנויות - כך נקבע באשר לנהיגה בשכרות:

"נהיגה בשכרות הינה אחת מן הסיבות המרכזיות לגרימתן של תאונות דרכים, דבר המסכן את שלום הציבור ופוגע בביטחונו. אשר על כן, מדיניות הענישה בעבירות אלה, מחייבת את בית המשפט לנהוג ביד קשה בנהגים שיכורים - תהא רמת האלכוהול בדמם, אשר תהא" (רע"פ 2829/13 מור מוריאל נ' מדינת ישראל (29.4.2013), פסקה 13; וכן: רע"פ 5314/13 בלוח נ' מדינת ישראל (3.10.2013); רע"פ 5911/13 נעמה חסון נ' מדינת ישראל (8.9.2013)).

וכך נאמר באשר לעבירה של נהיגה בזמן פסילה:

"העבירה אותה עבר המבקש היא חמורה ויש לבטא את חומרתה בענישה מרתיעה. נהיגה בכבישי הארץ בזמן פסילת רשיון טומנת בחובה סיכונים רבים לבטחונם של נוסעים ברכב והולכי רגל. יתר על כן, ולא פחות מכך, היא משקפת התייחסות של ביזוי החוק וצווי בית המשפט. עניינו של המבקש חמור פי כמה, נוכח העובדה שנהיגתו במצב של פסילת רשיונו נעשתה בעת שהיה תלוי נגדו מאסר על תנאי של 12 חודשים בגין עבירה קודמת של נהיגה בזמן פסילת רשיון. בנסיבות אלה, אין צורך בחיזוק נוסף למסקנה המתבקשת כי מדובר בנאשם המזלזל זלזול עמוק בחוק, בצווי בית המשפט, ובחובתו הבסיסית לקיים את הכללים שהחברה קבעה להבטחת חייהם ושלומם של בני הציבור" (רע"פ 3878/05 בנגוזי נ' מדינת ישראל (26.5.2005), פסקה 8; וראו גם, רע"פ 10424/06 לודויה נ' מדינת ישראל (22.2.2007); רע"פ 6115/06 מדינת ישראל נ' אבו לבן (08.05.2007); רע"פ 665/11 אבו עמאר נ' מדינת ישראל (24.1.2011)).

נזכור ונזכיר כי המערער ביצע עבירות אלו עת נדון למאסר על תנאי למשך 7 חודשים. יש בכך בכדי ללמד על אופיו של המערער, על העדר מורא מפני הדין וזלזול בשלומם ובטחונם של הציבור. בצד חומרת העבירה עומד גם רישומו התעבורתי של המערער כפי שעולה מתוך גליון הרשעותיו.

אכן, תסקירי שירות המבחן בעניינו של המערער היו חיוביים והמליצו על אי הטלת מאסר בפועל ואולם, תסקיר שכזה מהווה כלי בארגז הכלים של ביהמ"ש בבואו להכריע. אין בתסקיר ובהמלצותיו כדי להחליף את שיקול דעתו של בית המשפט או להגבילו.

ביהמ"ש קמא בחן בהרחבה את מדיניות הענישה במקרים כגון אלו, לרבות במקרים של קיומו של מאסר מותנה בגין עבירה חמורה נוספת, זמן לא רב לפני ביצוע העבירות נשוא ערעור זה. כן בחן בית משפט קמא את נסיבות האישיות של המערער, אלו הנטענות גם בפניי, ואת השיקול השיקומי. בניגוד לטענת המערער, כי בית המשפט לא התייחס לנסיבות האישיות ולהיבט השיקומי, מצאתי כי בית המשפט קמא נתן משקל ראוי והולם לכל אלה. בית משפט קמא הגיע למסקנה, כי בעניינו של המערער, יש מקום לסטות לקולא ממתחם הענישה והורה על ריצוי עונש המאסר המותנה באופן **חופף** ולא מצטבר ובכך, עשה חסד בית משפט קמא עם המערער.

נוכח האמור הנני מורה על דחיית הערעור.

המערער יתייצב לתחילת ריצוי עונש המאסר ביום 1.11.15 שעה 12:00 בבית מעצר קישון כשבידו תעודה מזהה.

ניתן היום, ז' חשון תשע"ו, 20 אוקטובר 2015, בנוכחות הצדדים.

חתימה